

Wonen en zorg 2020 – 2040 in de gemeente Nijkerk

Projectleider: Arnout Siegelaar

06 25 171 575

arnout@woonzorgconcept.nl

Rapportage en dashboards door

Hans Hagmeijer en Paul Reijn

Website: www.sinfore.nl

Versie: 3.0

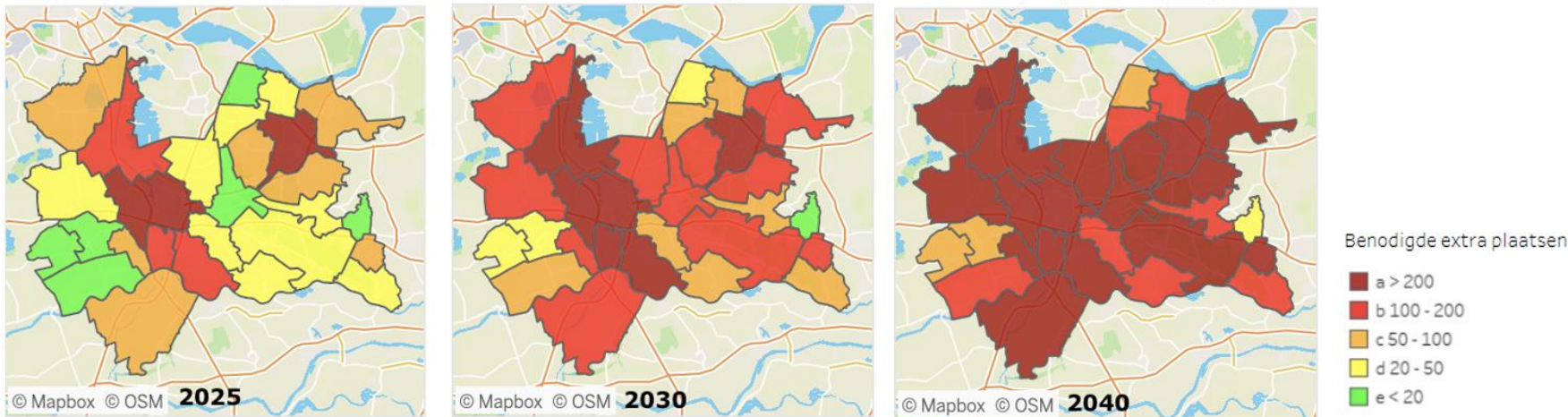
Datum: 02-05-2022

www.sinfore.nl/ivvu

0 SAMENVATTING.....	3
0.1 LEESWIJZER.....	4
1 DEMOGRAFIE.....	5
1.1 BEVOLKINGSPIRAMIDE.....	6
1.2 BEVOLKING	7
1.3 % 75+ IN KAART	8
2 WONEN	9
2.1 OUDEREN EN VV-LOCATIES.....	10
2.2 WONEN: 75+ HUISHOUDENS.....	11
3 ZORG	12
3.1 GEZONDHEIDSMONITOR	13
3.2 ZORGVRAAG.....	15
3.3 ZORGPROFIELEN 5 EN 7 PROMILLAGE IN 2020, 2030 EN 2040 PER PC 4 GEBIED.....	16
4 GROEI VRAAG EN HUIDIGE AANBOD VERZORGING EN VERPLEGING	17
4.1 DE OPGAVE PER GEMEENTE: BENODIGDE EXTRA PLAATSEN VERPLEEG(HUIS)ZORG: SOMATIEK EN PG.....	18
4.2 OPGAVE IN DE GEMEENTE 2025 – 2030 – 2040 VV-LOCATIES	19
BIJLAGEN BIJLAGE 1 CIJFERS DEMOGRAFIE.....	20
BIJLAGE 2 75+ VERGELIJKING GEMEENTEN.....	21
BIJLAGE 3 CIJFERS WONEN.....	22
BIJLAGE 4 OUDERENCONCENTRATIES.....	23
BIJLAGE 5 WONEN OUDEREN EN INKOMEN	24
BIJLAGE 6 CIJFERS ZORG	25
BIJLAGE 7 ZORG BENCHMARK: AANTAL EN PROMILLAGE INTRAMURALE ZORG IN DE GEMEENTEN EN DE BESTAANDE WIJKEN	26
BIJLAGE 8 DE OPGAVE PER GEBIED: BENODIGDE EXTRA PLAATSEN VERPLEEG(HUIS)ZORG IN DE GEMEENTEN EN BESTAANDE WIJKEN.....	27

0 Samenvatting

In de gemeente Nijkerk zijn 340 extra intramurale (of alternatieve) plaatsen voor verzorging en verpleging nodig tot 2040: een toename van 96% ten opzichte van 2020. Dit is de conclusie van het Sinfore-onderzoek op basis van open data. Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van IVVU in het kader van het project Wonen en Zorg 2040. Dit project heeft betrekking op de zorgkantoor regio Utrecht. Deze rapportage gaat specifiek over de gemeente Nijkerk. De 340 extra plaatsen zijn nodig bij “gelijkblijvend beleid en gelijkblijvende omstandigheden”. Nieuw (overheids)beleid en nieuwe concepten op het gebied van verzorging en verpleging gaan ertoe leiden dat deze zorg deels of geheel op een andere wijze gaat worden ingevuld. Dit vraagt een samenhangend beleid op het gebied van wonen, zorg en welzijn en is een opgave voor de gemeente, zorgorganisaties, woningcorporaties, marktpartijen en cliëntenorganisaties. De kaarten hieronder tonen de groei van het aantal benodigde plaatsen per gemeente.

De bevindingen samengevat:

- Tussen 2020 en 2040 stijgt het aantal 65-plussers met 3.947 tot 12.107 (+48%); het aantal 75-plussers met 2.971 tot 6.491 (+84%) en het aantal 80-plussers met 1.975 tot 3.910 (+102%).
- De verhouding van leeftijdscategorieën in 2020 is: 65-plussers 19%; 75-plussers 8%; 80-plussers 4% en 85-plussers 2%. In 2040 verschuift deze verhouding naar 2040 65-plussers 26%; 75-plussers 14 %; 80-plussers 8% en 85-plussers 8%.
- De OOSR (Oldest Old Support ratio) daalt in gemeente Nijkerk van 16 in 2020 naar 7 in 2040. Deze krimp van het aantal mensen, dat in staat is mantelzorg te bieden, betekent een zwaarder beroep op de professionele zorg.
- Het aantal 75+ huishoudens neemt van 2020 tot 2030 toe met ruim 1.180 huishoudens en tot 2040 met 929 tot 4.762.
- 98% van de 75-plussers woonde in 2020 in een woning, die geschikt of aanpasbare is. In 2040 is dat 99%.
- Het aantal benodigde plaatsen verpleeg(huis)zorg stijgt in periode 2020 - 2030 van 353 met 135 personen tot 488 en tot 2040 met 340 tot 693 plaatsen, een stijging van respectievelijk 38% en 96% ten opzichte van 2020.
- De vraag naar WMO-verstrekingen van 50-plussers stijgt tot 2030 met 514 verstrekingen en van 2030 tot 2040 met 631 verstrekingen tot 3.321.
- De vraag naar extramurale verstrekingen stijgt van 549 in 2020 naar 730 in 2030 en 971 in 2040 ofwel een stijging van 77% tot 2040.

0.1 Leeswijzer

Deze rapportage brengt de benodigde extra woon- en zorgcapaciteit in 2040 in kaart. Dit gebeurt langs drie lijnen: demografie, wonen en zorg als duiding van de open data, die op deze drie terreinen verzameld zijn.

- In het onderdeel **demografie** wordt zichtbaar welke demografische ontwikkelingen zich in de gemeente en de regio in de komende twee decennia voltrekken. Daarin is een aantal leeftijdsgroepen van belang naast de 65-plussers. Dat betreft 75-plussers, 80-plussers en 85-plussers. 75-plussers, omdat deze leeftijdsgroep (zie onderzoek CBS) van de ouderen het meest geneigd is te verhuizen; 80-plussers, de leeftijdsgroep, die in het algemeen bekend staat als de dubbele vergrijzing en 85-plussers, omdat deze leeftijdsgroep aanzienlijk meer gebruik maakt van verzorging en verpleging dan mensen, die jonger zijn.
- In het onderdeel **wonen** wordt ingegaan op de woon- en inkomenssituatie van de huidige en toekomstige ouderen.
- Het onderdeel **zorg** start met de gezondheidsbeleving van ouderen en laat vervolgens het licht schijnen over de ontwikkeling van de intra- en extramurale zorgcapaciteit in de periode 2020 – 2040.
- Afgesloten wordt met de benodigde **extra capaciteit** op gemeente- en wijkniveau (een of meer postcode 4 gebieden) in 2030 en 2040, ook uitgesplitst naar somatiek en psychogeriatrische zorg.
- De berekende capaciteit per gebied hoeft niet gelijk te zijn aan de aldaar te realiseren capaciteit in fysieke zin. Mensen kunnen hun indicatie verzilveren in een andere dan hun eigen woonplaats. En: nieuwe concepten voor wonen en zorg die in de toekomst worden ontwikkeld, kunnen leiden tot een andere verdeling van noodzakelijke capaciteit.

Daarnaast zijn de volgende punten van belang:

- Voor de leesbaarheid wordt in de tekst daar waar het zorgkantoorregio Utrecht bedoeld wordt, het begrip regio gebruikt.
- Voor meer informatie over het project, raadpleeg: www.toekomstbestendigeouderenzorgutrecht.nl/wonen-en-zorg. Meer achtergrond over het gebruik van de open data, kunt u lezen in het Sinfore document “Achtergronden bij de dashboards wonen, zorg en ouderen”. Dit document is te downloaden op de website www.sinfore.nl
- Alle in de dashboards gebruikte data zijn in Excel te downloaden. Dashboards, data en eerste interpretatie dienen ter ondersteuning van analyses en beleidsvorming door de (gezamenlijke) stakeholders.
- Speciaal aandachtspunt is de nieuwbouw. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) neemt in de bevolkingsprognose ook eventuele uitbreidingen van een gemeente mee. Omdat nu niet bekend is in welke wijk uitbreidingen plaatsvinden, wordt per gemeente een gebied “nieuwbouw” opgenomen. Gemeentelijke cijfers betreffen de bij elkaar opgetelde bestaande wijken plus de nieuwbouw(opgave).
- Inwoners, patiënten en cliënten worden zowel weergegeven in aantallen als in percentages dan wel promillages. Dit om de aantallen in het goede perspectief te plaatsen. Een voorbeeld: als in een gemeente met weinig ouderen zich een kleine stijging in aantallen voordoet, zal dat een behoorlijke procentuele stijging inhouden. In een gemeente waar veel ouderen wonen zal diezelfde stijging een veel lagere procentuele stijging te zien geven. Met andere woorden: de hoogte van het percentage geeft de snelheid weer, waarmee het aantal ouderen stijgt.
- Voor de kaarten is vaak één gebied geselecteerd, vaak de belangrijkste kern of het centrum. In de dashboards zijn dan andere gebieden zichtbaar. In enkele kaarten en tabellen zijn ook postcodes gegroepeerd tot woonplaatsen, CBS wijken of anderszins logisch samenhangende gebieden.

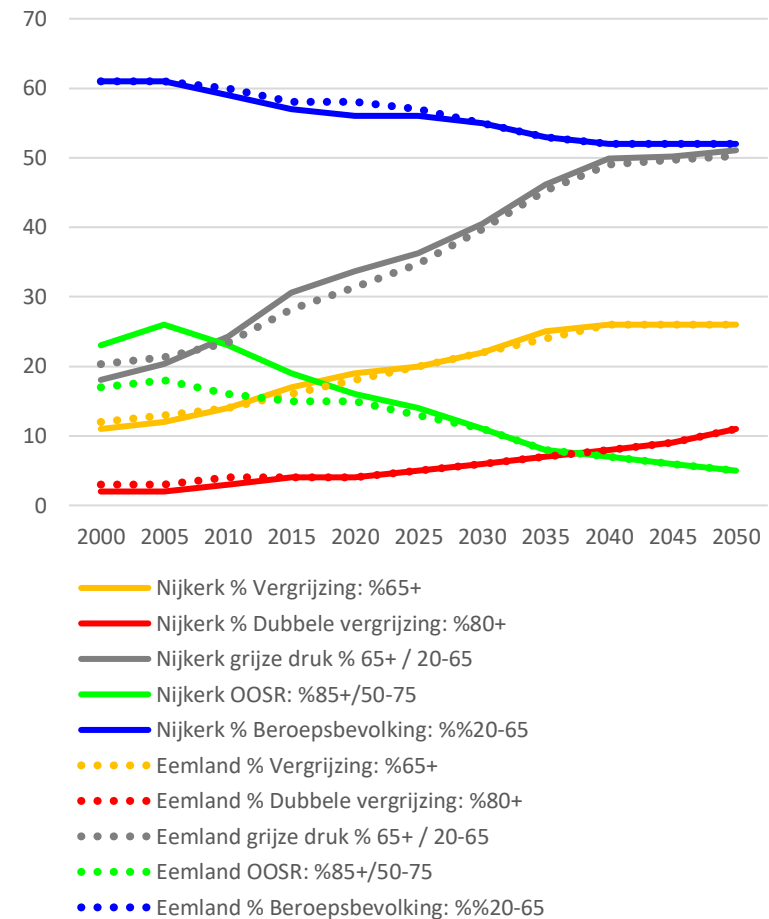
1 Demografie

De behoefte aan verzorging en verpleging, zowel in instellingen als thuis, intramuraal als extramuraal, is te verklaren vanuit de bevolkingsontwikkeling. De hierna uitgewerkte bevolkingsontwikkeling is gebaseerd op de regionale 2050 prognose van het Planbureau voor de Leefomgeving en is, met de CBS gemeente- en postcodegegevens 2000 – 2020, vertaald naar een lager schaalniveau. In de grafiek ziet u de ontwikkeling voor een aantal kengetallen in de periode 2000 – 2040; voor de gemeente in een continue lijn, voor de regio in een gestippelde lijn.

De kengetallen betreffen:

- **Vergrijzing (oranje lijn grafiek):** het percentage inwoners van 65 jaar en ouder.
- **Dubbele vergrijzing (rode lijn grafiek):** het percentage inwoners van 80 jaar en ouder.
- **Grijze druk (grijze lijn grafiek):** de verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar en ouder en het aantal personen van 20 – 65 jaar. Dit percentage laat zien hoeveel ouderen er onderhouden moeten worden door de werkende bevolking. Deze wordt gevormd door het percentage inwoners in de leeftijdsklasse 20 – 65.
- **OOSR (groene lijn grafiek):** (The Oldest Old Support Ratio): mantelzorg wordt vaak verleend door mensen van 50 – 75 jaar aan mensen ouder dan 85 jaar. Voor de mantelzorg is daarom een kengetal ontwikkeld, de OOSR, waarbij het aantal 50 – 75-jarigen wordt gedeeld door het aantal 85-plussers. Hierdoor is zichtbaar wat het potentieel aan mantelzorgers per 85-plusser is. Momenteel is de OOSR vaak boven de tien. Een OOSR tussen de 6 en 10 wordt gezien als zorgelijk. Verondersteld wordt dat een daling van de OOSR leidt tot een groter beroep op de (extramurale) professionele ouderenzorg.
- **% Inwoners in de leeftijd van 20 – 65 (blauwe lijn grafiek):** dit percentage sluit aan op de grijze druk en wordt tot op heden algemeen gebruikt voor de beroepsbevolking. Inmiddels is de AOW-leeftijd geleidelijk opgetrokken, waardoor inmiddels met 67 jaar gerekend zou moeten worden. Het CBS hanteert voor de beroepsbevolking een nog bredere groep tot 75 jaar. Een krimpende beroepsbevolking betekent, dat de zorg sterker moet concurreren met andere sectoren op de arbeidsmarkt.

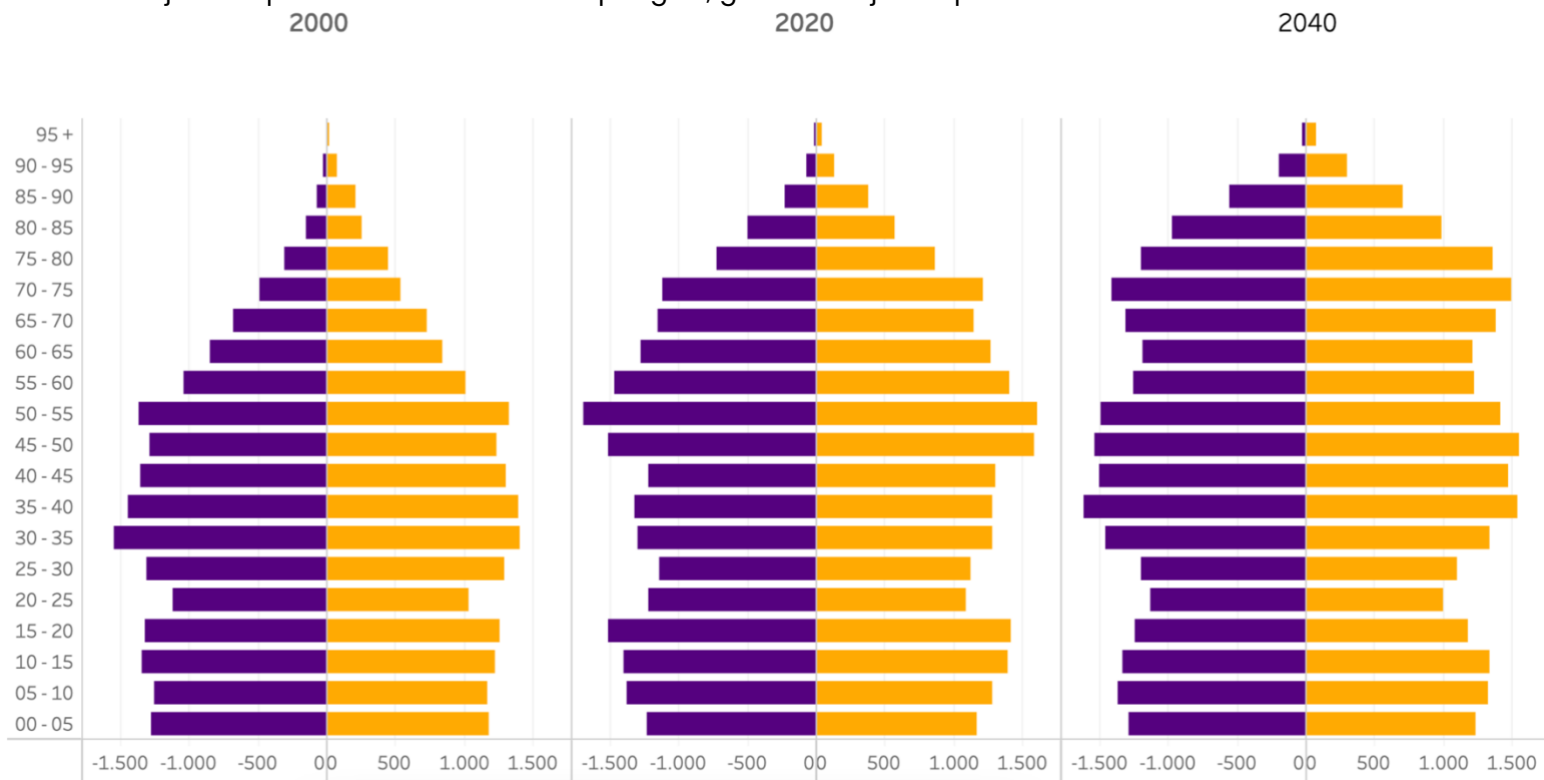
Kengetallen vergrijzing gemeente en regio

In bijgaande afbeelding ziet u hoe tot 2050 de samenstelling van de bevolking verandert. Het aandeel van de ouderen in de samenleving groeit en wel sneller dan het aandeel van de mensen die jonger zijn dan 65

1.1 Bevolkingspiramide

De bevolkingspiramide laat de demografische ontwikkeling zien in de gemeente in de periode 2000 – 2040. In groepen van vijf jaar wordt het aantal inwoners getoond in de jaren 2000, 2020 en 2040. Voor de jaren 2000 en 2020 gaat het om werkelijke getallen. 2040 betreft een prognose. In het dashboard zijn deze piramides beschikbaar op regio-, gemeentelijk- en postcode 4 niveau.

De vergrijzing wordt zichtbaar in het langer worden van de balken in de oudere leeftijdsgroepen. Deze balken geven het aantal mensen aan in een bepaalde vijfjaarsgroep. In deze rapportage wordt dit aantal uitgedrukt in een percentage.

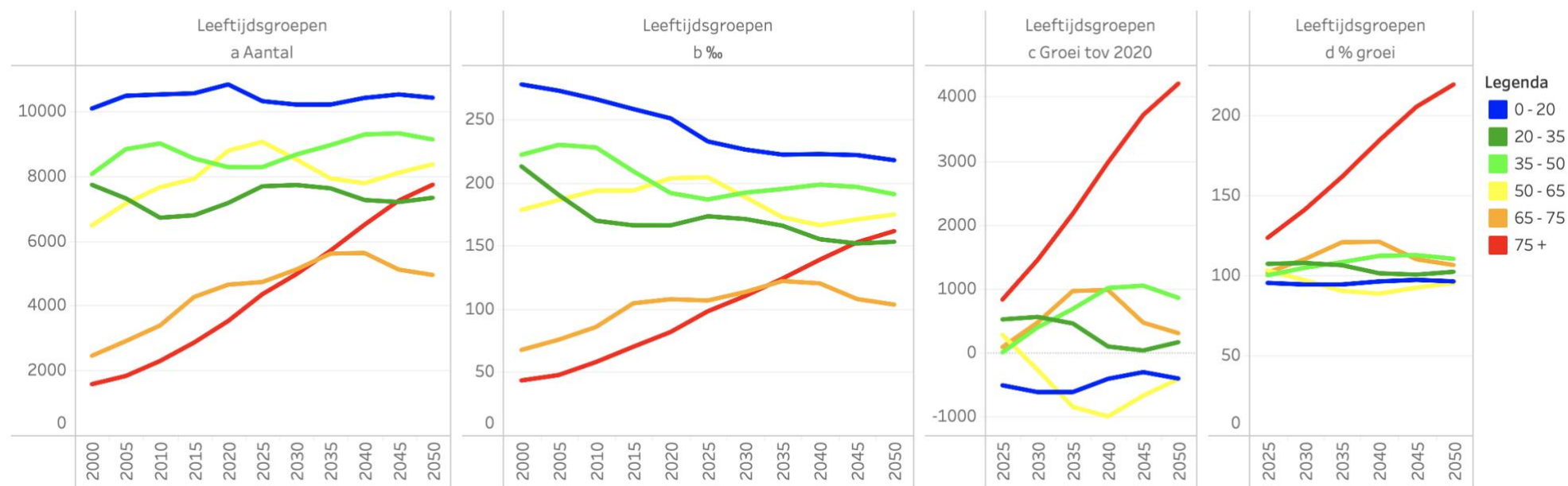
Enige details (zie ook bijlage 1):

- De vergrijzing (65+) in Nijkerk was in 2020 19% en wordt in 2030 22% en in 2040 26%.
- Het aandeel van de leeftijdsgroep 75+ was in 2020 8%, wordt in 2030 11% en in 2040 14%.
- De dubbele vergrijzing (80+) was in 2020 4%; wordt in 2030 6% en in 2040 8%.

De bevolkingspiramide is niet alleen van belang om de vergrijzing te laten zien. In de piramide wordt ook de ontwikkeling van de jongere leeftijdsgroepen zichtbaar, waardoor de verhouding tussen de leeftijdsgroepen duidelijk blijkt.

In een (grotere) gemeente kan de bevolkingsontwikkeling per gebied (wijk/pc 4 gebied /kern) verschillen. Daarom is het in het dashboard bevolkingspiramide mogelijk om de demografische ontwikkeling in de verschillende wijken of kernen van een gemeente zichtbaar te maken.

1.2 Bevolking

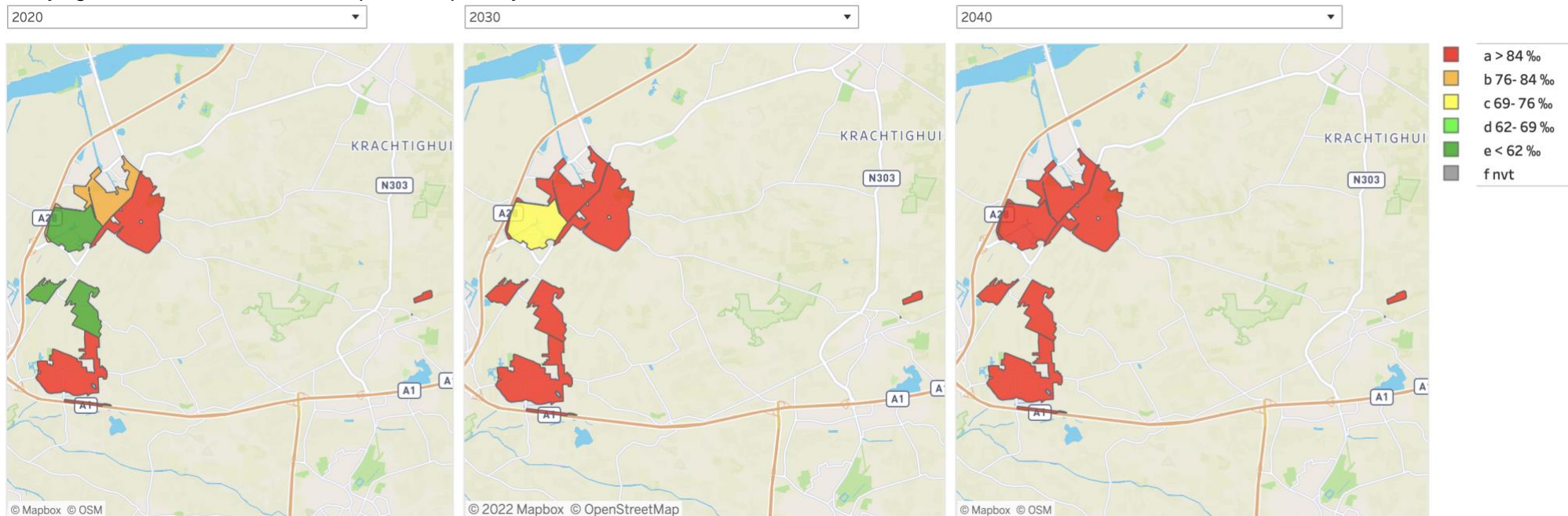

In de onderstaande toelichting worden enkele ontwikkelingen beschreven. Hierin zijn meer details opgenomen dan in de bovenstaande grafieken kan worden afgelezen. Deze details kunnen worden teruggevonden in bijlage 1.

- In 2020 was het aantal inwoners in de leeftijdsgroepen 65 + 8.160 (rode en oranje lijn in grafiek A opgeteld), 75+ 3.520 en 80+ 1.935.
- Tot 2030 komen daar achtereenvolgens 1.913 (65+), 1.445 (75+) en 993 (80+) inwoners bij.
- Daarna is de toename in de periode 2030 - 2040 3.947 (65+), 2.971 (75+) en 1.975 (80+).
- Dat betekent (zie de rechter grafiek) een toename van 48% (65+), 84% (75+) en 102% (80+) tussen 2020 en 2040.
- De bevolking van 50 – 75 jaar (basis voor de OOSR ofwel de Oldest Old support Ratio) groeit in de komende twintig jaar van 13.410 naar 13.605.
- Het aantal inwoners van 85+ (leeftijdsgroep voor de berekening van de OOSR) was 860 in 2020 en is naar verwachting 1.902 in 2040.
- Hierdoor daalt de OOSR van 16 naar 7 in 2040. De mantelzorgcapaciteit krimpt hierdoor. Dat kan leiden tot een zwaarder beroep op de professionele zorg.
- De beroepsbevolking (inwoners van 20 – 65 jaar) daalt tot 2040 van 56% naar 52%. In de sub regio Eemland neemt de beroepsbevolking af van 58% naar 52% van de bevolking.
- In een teruglopende beroepsbevolking betekent dit, dat de zorg in de gehele regio een grotere uitdaging heeft op de arbeidsmarkt.

1.3 % 75+ in kaart

In onderstaande afbeelding ziet u de kaarten van gemeente, onderverdeeld in de 4 positie postcodegebieden voor 2020 tot 2040, waarin het percentage voor de 75-plussers is aangegeven. In een groen 4 pc gebied wonen relatief weinig 75-plussers; in een rood gebied wonen relatief veel 75-plussers. Door de jaren 2020, 2030 en 2040 naast elkaar te zetten, ziet u de toename van het promillage 75-plussers in de periode 2020 – 2040. In bijlage 2 ziet u de aantallen 75-plussers per wijk in 2020, 2030 en 2040.

- Nijkerk krijgt in de periode 2020 – 2040 te maken met een voortschrijdende vergrijzing van de bevolking.
- Maar hoewel het aantal 75-plussers tot 2040 met 84% groeit, blijft Nijkerk tot de jongere gemeenten van de sub regio Eemland behoren. (zie daarvoor de bijlagen).
- Naar verwachting hebben de 75-plussers in de gemeente Nijkerk in 2040 een aandeel van bijna 14% in de bevolking. Ter vergelijking: Leusden telt dan bijna 17% inwoners van 75 jaar en ouder.
- Er zit wel verschil in de kernen Nijkerk, Nijkerkerveen en Hoevelaken. De laatste twee kernen hebben een iets hoger percentage inwoners van 75 jaar en ouder in 2040.
- De groei van het aantal 80-plussers tot 2040 is groter dan de toename van het aantal inwoners jonger dan 65.
- Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de krimp van de leeftijdsgroepen 50 – 65 en 0-20. De krimp van de leeftijdsgroep 50 – 65 is overigens een tendens, die in de sub regio Eemland zichtbaar is.

2 Wonen

- De woonsituatie van ouderen vraagt met het toenemen van de leeftijd de aandacht. Onderscheid zou gemaakt kunnen worden naar:
 - 50 – 65-jarigen: huishoudens met oudere kinderen of “empty nesters” waarvan de kinderen al het huis uit zijn.
 - 65 – 75-jarigen: deze ouderen zijn dikwijls net met pensioen, maar in het algemeen goed gezond.
 - 75 – 85-jarigen: een deel van deze ouderen is nog relatief gezond, met name ouderen met een hogere SES.
 - 85-plussers: steeds meer van deze ouderen krijgen te maken met gebreken.
- Ouderen wonen in het algemeen tevreden in hun huidige woning, ook al is deze te groot en vraagt het (tuin)onderhoud aandacht. Ouderen zijn dan ook niet snel geneigd te verhuizen. Hun woningen kunnen ver van voorzieningen zijn gelegen.
- Als ouderen echter te maken krijgen met gebreken, dan is de woning soms niet geschikt of aanpasbaar. Het Rijk heeft dit onderwerp geagendeerd in de Monitor Investeren in de Toekomst (MIT), geschreven door het RIGO. Eengezinswoningen worden daarin in het algemeen aanpasbaar geacht, meergezinswoningen zijn geschikt bij aanwezigheid van een lift, afhankelijk van bouwjaar en aantal bouwlagen. 90% van de woningen blijkt zo geschikt of aanpasbaar.
- Ook de nabijheid van voorzieningen kan van belang zijn (zie bijlage 4). Dit betreft dan met name de supermarkt, huisarts, apotheek en openbaar vervoer. Gesproken wordt over een afstand van 500 meter die voor ouderen met beperkingen aanvaardbaar zou zijn. Vaak zijn huisartsen en apotheken niet binnen de 500 meter gevestigd, maar deze zijn indien noodzakelijk altijd bereikbaar of beschikbaar. Het accent in de nabijheid van voorzieningen is daarom gelegd op de supermarkt. Daar liggen vaak ook andere voorzieningen in de buurt. Het is overigens de vraag in hoeverre de bereikbaarheid van de supermarkt, gezien de vele bezorgmogelijkheden, nog van belang blijft. Wel kan boodschappen doen bijdragen aan de sociale contacten.
- Combinaties van geschiktheid en nabijheid zijn teruggebracht tot drie mogelijkheden: geschikte of aanpasbare woningen nabij voorzieningen, idem niet nabij voorzieningen en ongeschikte woningen. Voor bovengenoemde leeftijdsgroepen is –met de veronderstelling van thuis blijven wonen, maar gecorrigeerd voor overlijden– een vooruitberekening tot 2040 op postcode 6 niveau gemaakt.
- De beschikbaarheid van woningen nabij voorzieningen is afhankelijk van de woningmarkt. Als een ouder huishouden dat in de nabijheid van voorzieningen woont, verhuist, dan is het waarschijnlijk dat een jonger huishouden naar deze woning verhuist. Hierdoor neemt het aantal oudere huishoudens in de nabijheid van voorzieningen af.
- Ouderen zijn niet erg verhuis-geneigd. Verhuizingen van ouderen vinden dikwijls plaats na een incident, waardoor wonen in de huidige woning niet meer mogelijk is. Verhuizen naar een aangepaste woning of opname in een VV-instelling kan dan het gevolg zijn.
- Veel oudere huishoudens bestaan in eerste instantie uit paren. Als een van de partners wegvalt, blijft een alleenstaande oudere over. Deze heeft dan het verlies te verwerken, wordt dikwijls geconfronteerd met een afname van inkomen en blijft achter in een te grote woning. Dit zou een reden voor verhuizen kunnen zijn, als een geschikte woning voor een alleenstaande oudere beschikbaar zou zijn.
- Alleenstaande ouderen hebben een relatief laag inkomen, zeker in verhouding tot paren. Vanuit de Lokale Monitor Wonen van de VNG zijn inkomensgegevens beschikbaar en wordt ook een onderscheid gemaakt naar doelgroep huurtoeslag en doelgroep sociale huur. Hierbij zijn ook data over het woningeigendom beschikbaar. Veel ouderen met een laag inkomen die –gezien het inkomen– in aanmerking zouden komen voor sociale huur, komen niet in aanmerking voor huurtoeslag in verband met het –dikwijls overigens beperkte– vermogen in de afbetaalde eigen woning (zie bijlage 5).

2.1 Ouderen en VV-locaties

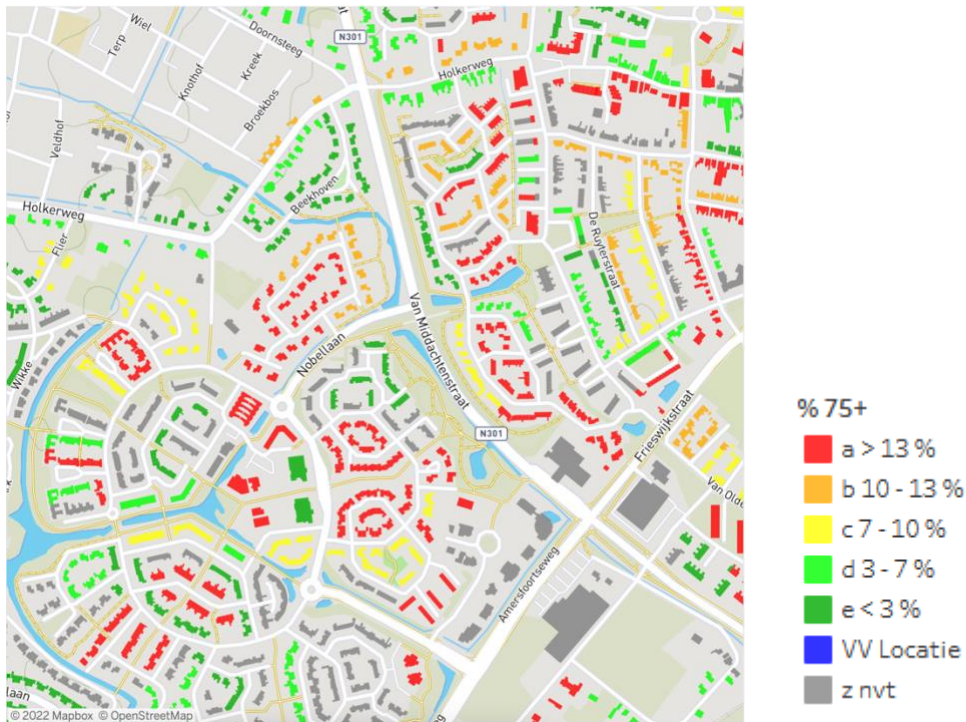
Een combinatie van het postcode 6 bestand van het CBS met de leeftijdsgroepen 65+, 65 – 75 en 75+ (maatwerk CBS) geeft op laag schaalniveau inzicht in welke huizenblokken gemiddeld relatief veel ouderen wonen.

De concentraties 75-plussers brengen de locaties met een mogelijk hogere zorgvraag op dit moment in beeld; de concentraties, met de 65 – 75-jarigen de mogelijk toekomstige zorgvraag. Dit inzicht is niet alleen van belang voor de intramurale zorg, maar ook voor extramurale zorg, Wmo-voorzieningen en het wonen.

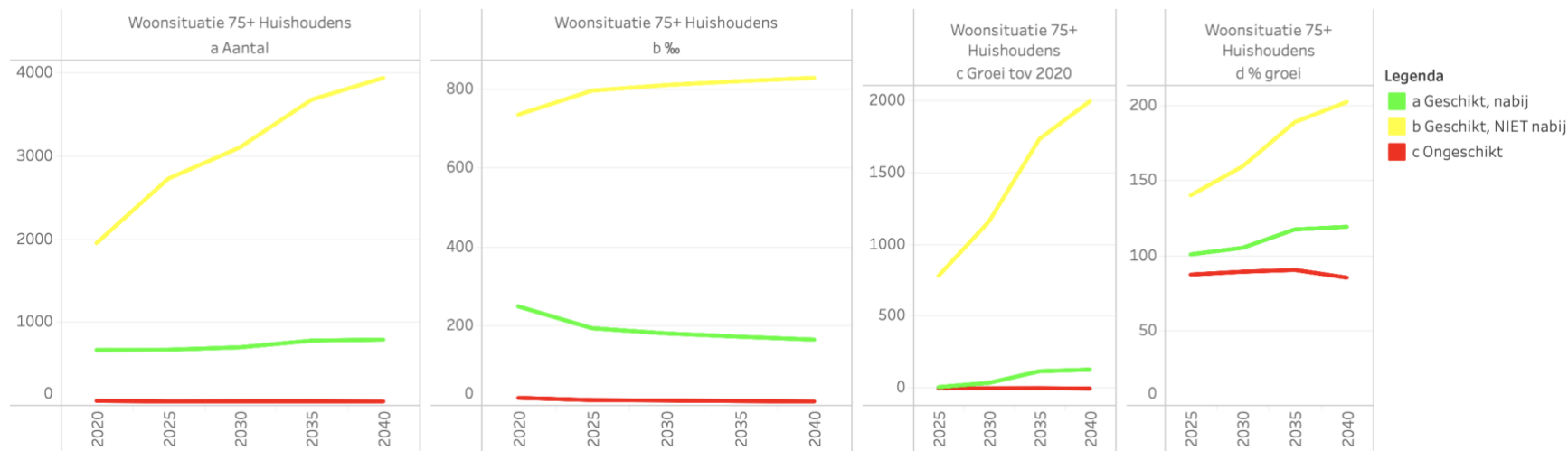
Op de kaart ziet u een gedeelte van het centrum. In kleur (zie de legenda) is aangegeven waar meer of minder 75-plussers wonen. Groen wil zeggen, dat er weinig en rood dat er veel 75-plussers wonen (meer dan 13%).

In panden, die in grijs zijn weergegeven, wonen geen mensen. In blauw ziet u de VV-locaties. Het dashboard bevat ook informatie over de inkomensgroepen in wijken.

Gemiddeld percentage 75-plussers per postcode en VV locaties

2.2 Wonen: 75+ Huishoudens

- Nijkerk telde in 2020 2.653 zelfstandig wonende huishoudens van 75 jaar en ouder. In 2040 zijn dat naar verwachting 4.762. In 2020 kwam dit overeen met 15% van het totaal aantal huishoudens. Dit zijn een- en meerpersoonshuishoudens. Bij meerpersoons huishoudens is de oudste bewoner 75+. Zie hiervoor ook Bijlage 3.
- In 2020 woonde in Nijkerk 25% van deze huishoudens in de nabijheid van voorzieningen. In 2040 is dat 17 (de groene lijnen).
- In 2020 woonde 73% in een geschikte woning, maar niet in de nabijheid van voorzieningen. In 2040 is dat 83% (de gele lijnen).
- 2% van de 75+ huishoudens woonde in 2020 in een woning, die ongeschikt is voor de bewoning door ouderen en ook niet aangepast kan worden. In 2040 zijn dat er 1%. Zie hiervoor ook de cijfers in bijlage 3 (de rode lijnen).
- 98% van de 75+ huishoudens woonde in 2020 in een woning, die geschikt is voor de bewoning door ouderen dan wel aanpasbaar is. In 2040 is dat 99%.
- Het aantal oudere (75+) eenpersoonshuishoudens bedroeg in 2020 1.605. In 2040 is dit aantal naar verwachting toegenomen tot 2.879. Deze data zijn opgenomen in de te downloaden Excel data.
- Voor Nijkerk geven de gebiedsdashboards een beeld van de mate waarin een gebied afwijkt van het regionale gemiddelde. Deze afwijking kan aanzienlijk zijn.
- Voor een groot deel wordt het wonen in de nabijheid van voorzieningen bepaald door het verhuisgedrag van mensen. Ouderen zijn in het algemeen –om een aantal redenen– niet erg verhuisgeneigd. Zij blijven dikwijls zo lang mogelijk wonen waar ze wonen, ook al is dat niet in de nabijheid van voorzieningen. Als woningen (in de nabijheid van voorzieningen) vrij komen, dan worden deze dikwijls betrokken door jongeren.

3 Zorg

- Wlz zorg
 - In 2019 is door TNO en het RIVM een analyse gemaakt van de toekomstig benodigde intramurale verzorging en verpleging.
 - Het RIVM heeft hiervoor een “beleidsarme” prognose van het zorggebruik opgesteld, uitgaande van de CBS-microdata op persoonsniveau en de PBL(Planbureau voor de Leefomgeving)-prognose.
 - Aansluitend op de RIVM-benadering zijn regionale data van het CBS over het zorggebruik gecombineerd met die van de PBL-prognose en vertaald naar het niveau van de gemeente en postcode.
 - Door de regionale data over de huidige situatie als uitgangspunt te nemen wordt feitelijk het huidige beleid naar de toekomst doorgezet. Voor Zilveren Kruis Zorgkantoor regio Utrecht is het verschil met landelijke kentallen beperkt, omdat deze regio globaal overeenkomt met het landelijk gemiddelde.
 - Sociaal Economische Status is van belang voor de zorg. Tussen gemeenten en wijken bestaan soms aanzienlijke verschillen. Op regioniveau zijn deze bij TNO RIVM uitgemiddeld, op lager schaalniveau niet.
- Zvw en Wmo
 - Naast de intramurale Wlz zorg is gekeken naar geriatrische revalidatie (GRZ) en eerstelijns verblijf (ELV).
 - GRZ en ELV-data betreffen kleine aantallen. GRZ en ELV zijn daarom als intramuraal beschouwd en samengevoegd met de zorgprofielen 9 en 10.
 - Vanuit de Wlz is de wijkverpleging opgenomen als extramurale zorg. Dit betreft het aantal patiënten.
 - Tenslotte is de WMO voor mensen ouder van 50 jaar toegevoegd. Dit betreft het aantal cliënten.

3.1 Gezondheidsmonitor

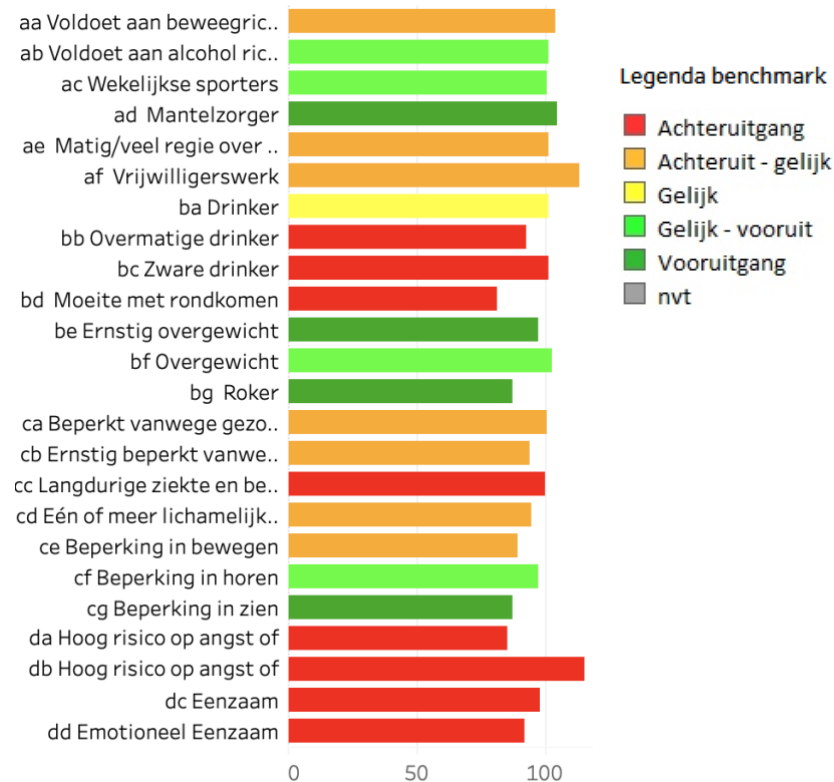
De GGD, het RIVM en het CBS stellen eens per vier jaar de gezondheidsmonitor op. Dit op basis van een enquête onder de inwoners van de gemeente. Zij geven weer wat hun gezondheidsbeleving is. Deze monitor geeft een goede indruk van de gezondheidssituatie van de bevolking en van ouderen, omdat onder meer een aantal gezondheidsaspecten gemeten wordt, dat gekoppeld kan worden aan het ouder worden.

De denkbeeldige verticale lijn met de waarde 100 geeft het regionale gemiddelde aan.

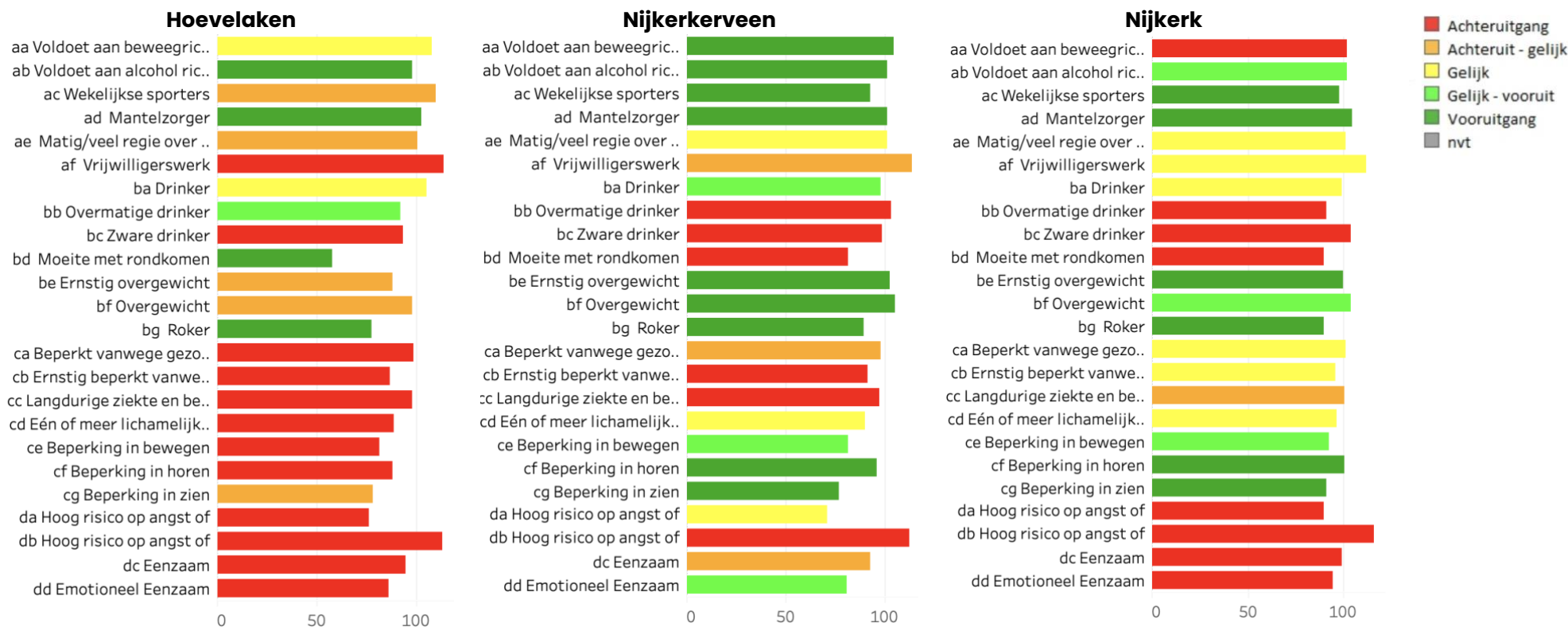
De kleuren in de grafiek geven aan of de beleving van het betreffende aspect in de afgelopen vier jaar vooruit (groen) of achteruit (rood) gegaan is. De kleuren hebben geen betekenis in de zin van het meer of minder voorkomen van het betreffende gezondheidsaspect.

Hieronder worden enkele aspecten uitgelicht, die van belang kunnen zijn voor de zorgvraag.

- De resultaten van de enquête verschillen per kern. Zie hiervoor de volgende pagina, waar de resultaten voor de kernen Nijkerk, Nijkerkerveen en Hoevelaken zijn weergegeven.
- Wat opvalt is dat de inwoners van Nijkerk aangeven, dat het risico op angst of depressie in de periode 2016 – 2020 is verhoogd en wel boven het gemiddelde van de sub regio Eemland.
- Wat betreft de lichamelijke beperkingen wordt wel geconstateerd, dat deze toenemen, maar het regionale gemiddelde wordt daarbij niet overschreden.
- Overmatig drinken is in de monitor-periode toegenomen, evenals de moeite met rondkomen.
- Met het ernstig overgewicht gaat het volgens de enquête juist beter.

In het dashboard is te zien hoe inwoners van Nijkerk in de verschillende postcode 4 gebieden hun gezondheidssituatie ervaren.

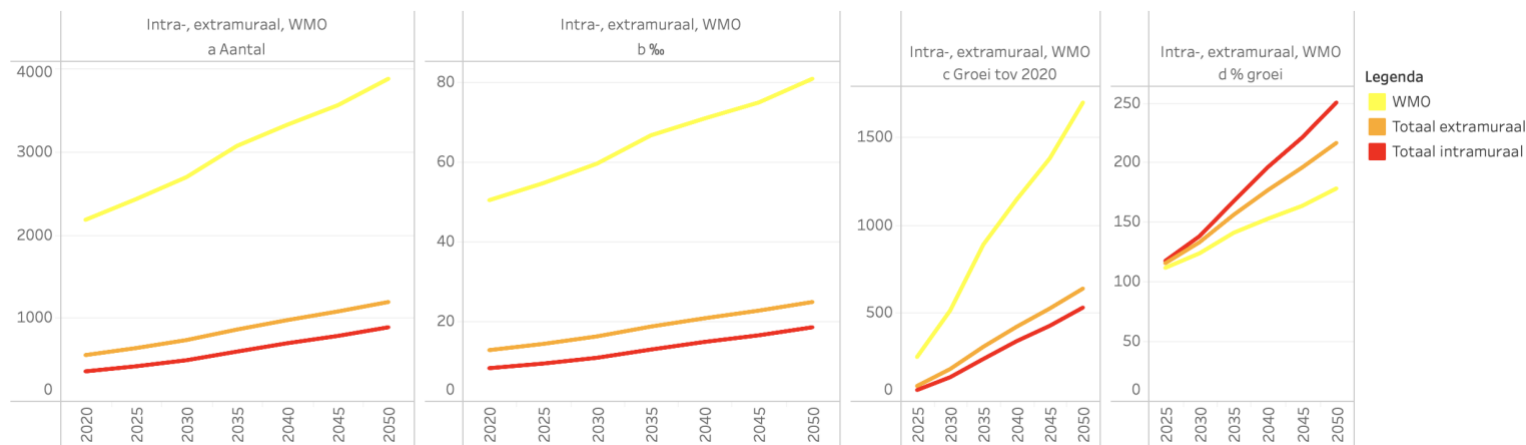
In de grafieken is te zien hoe de gezondheidsbeleving van de inwoners per gebied verschillend kan zijn.

Een aantal aspecten:

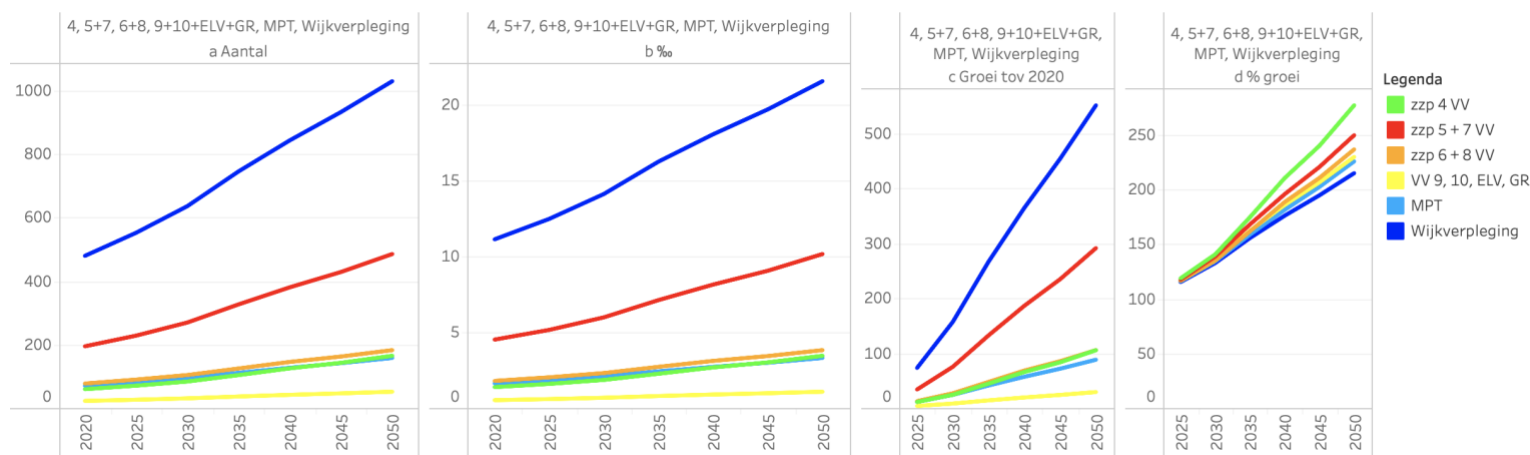
- Hoevelaken kleurt in tegenstelling tot de andere kernen rood als het gaat om de achteruitgang van lichamelijke beperkingen.
- In alle kernen is het risico op angst of depressie achteruit gegaan en hoger dan het regionale gemiddelde.
- Wat betreft het zwaar drinken is het gevoel eveneens, dat men er slechter aan toe is dan in de periode voor 2016.
- De mantelzorg daarentegen kan zich in een grotere belangstelling verheugen dan in de periode 2012 – 2016.
- In alle kernen wordt meer aan vrijwilligerswerk gedaan dan gemiddeld in de regio, zij het dat in Hoevelaken de belangstelling daarvoor wel is afgenomen.

3.2 Zorgvraag ontwikkeling

Op deze pagina ziet u het aantal intra- en extramurale indicaties in de periode 2020 – 2040. De twee linker dashboards laten de aantal indicaties voor Wlz, Zvw en Wmo-zorg zien. De twee rechter dashboards de groei ten opzichte van 2020.

- In 2020 maakten in Nijkerk 353 mensen gebruik van de intramurale zorg. In 2040 is dat gestegen tot 693, een stijging van 96%. In de sub regio Eemland vindt naar verwachting een stijging plaats van 94%. In de dashboards kunt u zien waar de grootste stijging in de gemeente plaatsvindt.

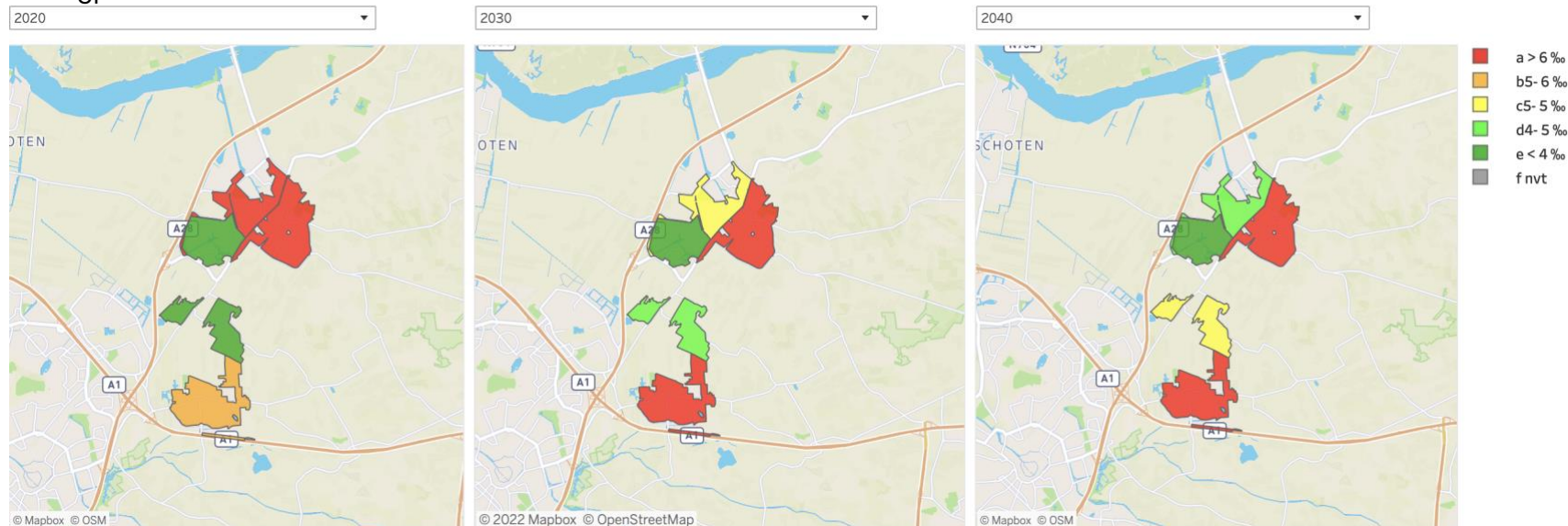
- Het aantal mensen dat gebruik maakt van een somatische indicatie was in 2020 158 en is naar verwachting in 2030 219 en in 2040 312.
- Het aantal mensen, dat gebruik maakt van een PG-indicatie was in 2020 194 en is naar verwachting in 2030 270 en in 2040 381.
- Het gebruik van een somatische indicatie stijgt tot 2040 naar verwachting met 97%. In de sub regio Eemland is dat 94%. Het gebruik van de PG-indicatie neemt met 96% toe. In de sub regio Eemland is dat 94%

3.3 Zorgprofielen 5 en 7 promillage in 2020, 2030 en 2040 per pc 4 gebied

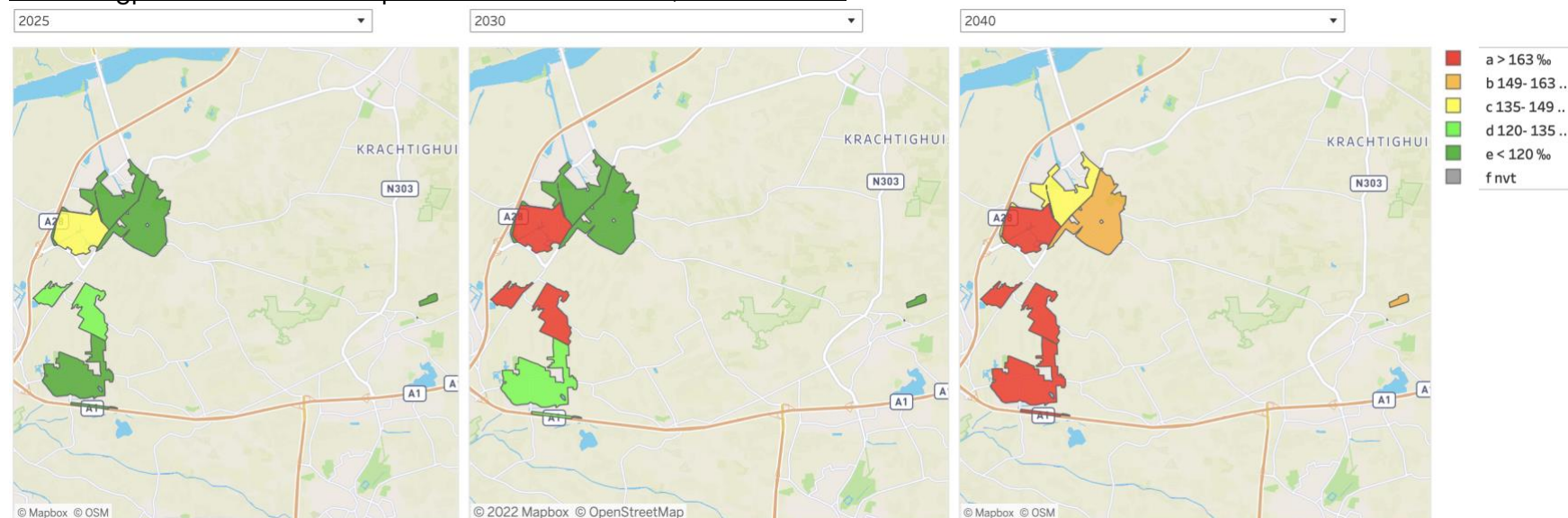
Hieronder ziet u de zorgprofielen 5 en 7 op de kaart, zowel in promillage van voorkomen als in groei tot 2040.

In het dashboard kunt u de overige intra- en extramurale zorg op deze manier bezien.

% zorgprofielen 5 en 7 in 2020 2030 en 2040

Groei zorgprofielen 5 en 7 ten opzichte van 2020 in 2025, 2030 en 2040

4 Groei vraag en huidige aanbod Verzorging en Verpleging

- Eenduidig inzicht in het aanbod verzorging en verpleging is in Nederland niet beschikbaar. TNO beschrijft dit in “TNO 2019 R12033 Prognose capaciteitsontwikkeling verpleeghuiszorg”^{1 2} en geeft een denkrichting over data en methodiek voor de inschatting van de huidige capaciteit.
- De IVVU heeft daarom in samenwerking met Zilveren Kruis Zorgkantoor Utrecht de capaciteit in de regio in beeld gebracht en uitgesplitst naar somatiek, PG, ELV en GRZ. Deze capaciteit is echter niet één op één aan de vraag te koppelen: locaties kunnen een breder verzorgingsgebied hebben dan een wijk of zelfs gemeente.
- De toekomstige vraag is modelmatig ingeschat. Het verschil tussen vraag en aanbod is bepaald ten opzichte van de modelmatige vraag in 2020. Dit staat dus los van de werkelijke lokale vraag in 2020, waaraan, gezien het vrijwel ontbreken van wachtlijsten, geacht wordt te zijn voldaan.
- De opgave in de gemeente Nijkerk is samengevat:
 - In 2020 maakten 353 mensen gebruik van de intramurale zorg. In 2030 zijn dat er 488 en in 2040 693.
 - Het gebruik van intramurale zorg groeit tot 2030 met 38% en tot 2040 met 96%. In de regio is dat 94%.
 - De benodigde extra intramurale capaciteit stijgt tot 2030 met 135 en tot 2040 met 340. In de regio is dat 1.037 en 2.711.
- In 2020 waren er 158 inwoners met een somatische indicatie; in 2030 zijn er 219 en in 2040 312.
- Het gebruik met een somatische indicatie groeit tot 2030 39% en tot 2040 97%. In de regio is dat 35% en 94%.
- De benodigde extra somatische capaciteit neemt tot 2030 toe met 61 en tot 2040 met 154. In de regio is dat 457 en 1.230.
- In 2020 waren er 194 met een pg-indicatie; in 2030 zijn dat er 270 en in 2040 381.
- Het gebruik van zorg met een pg-indicatie groeit tot 2030 met 39% en tot 2040 met 96%. In de regio is dat 37% en 94%.
- De benodigde extra pg-intramurale capaciteit is tot 2030 76 en tot 2040 187. In de regio is dat 579 en 1.481.
- Van de wijkverpleging maakten in 2020 480 mensen gebruik; in 2030 zijn dat er 636 en in 2040 844.
- Het gebruik van wijkverpleging groeit tot 2030 met 33% en tot 2040 met 76%. In de regio is dat 33% en 77%.
- De wijkverpleging groeit tot 2030 met 156 en tot 2040 met 364 gebruikers. In de regio is dat 1.242 en 2.903.
- Van WMO-maatwerk voorzieningen maakten in 2020 2.176 mensen gebruik. In 2030 zijn dat er 2.690 en in 2040 3.321.
- Het gebruik van WMO-maatwerk voorzieningen groeit tot 2030 met 24% en tot 2040 met 53%. In de regio is dat 25% en 54%.
- Het aantal gebruikers groeit tot 2030 met 514 en tot 2040 met 1.145. In de regio groeit het aantal tot 2030 met 4.364 en tot 2040 met 9.251.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/12/20/prognose-capaciteitsontwikkeling-verpleeghuiszorg>

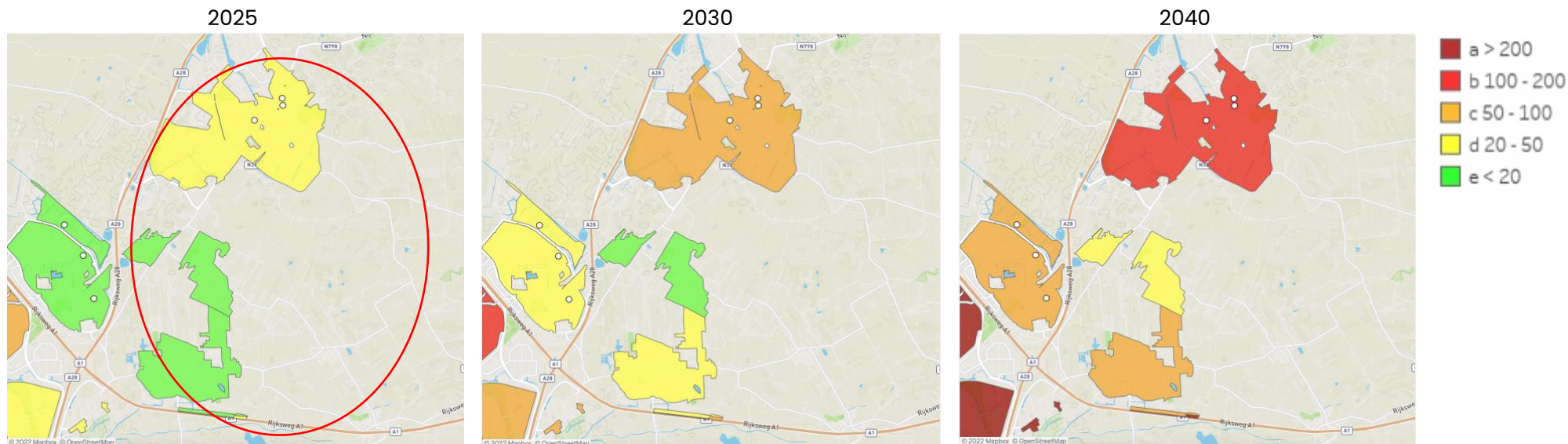
² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/07/28/prognose-capaciteitsontwikkeling-verpleeghuiszorg-fase-ii>

4.1 De opgave per gemeente: benodigde extra plaatsen verpleeg(huis)zorg: somatiek en PG

De bovenste afbeelding bevat de ontwikkeling van de totale intramurale zorg; de tweede die van de somatische zorg en de onderste PG

4.2 Opgave in de gemeente 2025 – 2030 – 2040 VV-locaties

In de kaart is op wijk en woonplaats niveau zichtbaar hoeveel extra intramurale plaatsen noodzakelijk zijn bij ongewijzigd beleid tot 2040.

De witte stippen zijn de intramurale zorg locaties, zoals die zijn opgenomen in de capaciteitsinventarisatie.

Minder dan 20 plaatsen betekent geen extra capaciteit, 20 – 50 een kleine instelling, etc. Natuurlijk kan deze extra noodzakelijke capaciteit ook gemeentelijk of regionaal niveau worden ingevuld.

Een uitsplitsing naar wijken en naar somatische en psychogeriatrische (PG) zorg voor de gemeente treft u aan in bijlage 8

De hier boven geschetste groei vertaalt zich per gemeente in de regio in onderstaande tabel. Aan de linkerkant (blauw) is de groei van de van de intramurale vraag ten opzichte van 2020 weergegeven. Aan de rechterkant (oranje) wordt de procentuele groei ten opzichte van 2020 vermeld.,

Bijlagen

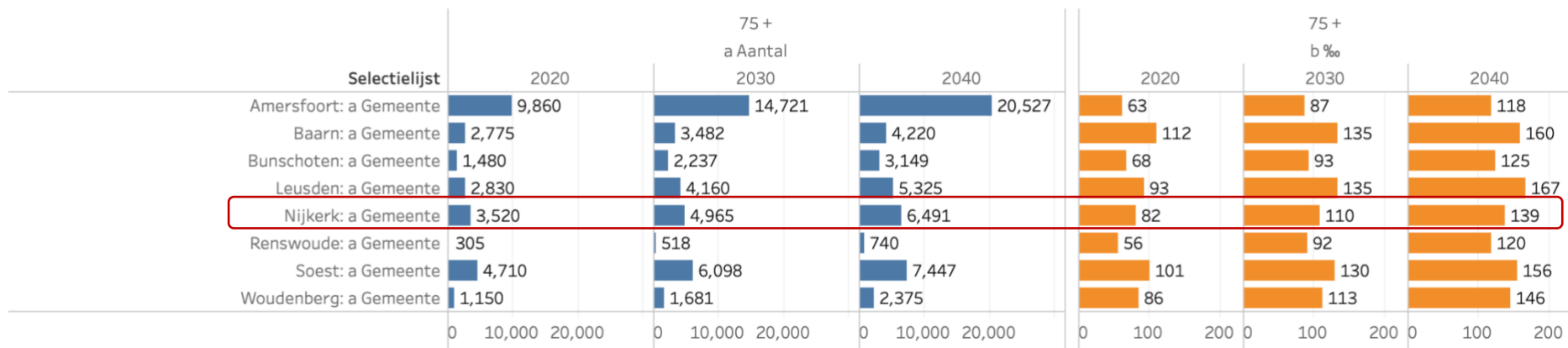
Bijlage 1 Cijfers demografie

Bijgaand de cijfers voor de aangegeven leeftijdsgroepen van 2000 tot 2050 voor de gemeente en de regio.

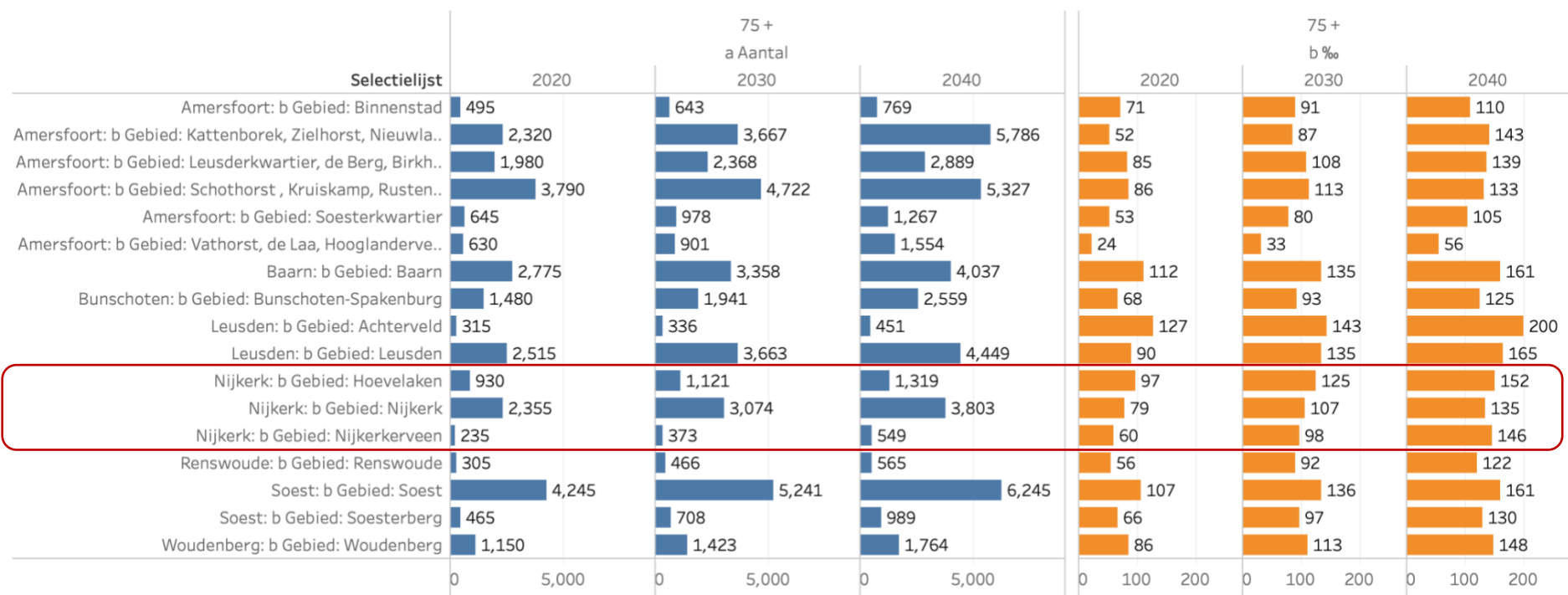
Deze cijfers en ook de uitsplitsing naar postcodeclusters en postcodes zijn als Excelbestand te downloaden, evenals een verdere uitsplitsing tot op vijfjaarsleeftijdsgroepen.

		Nijkerk						regio Eemland					
		0 - 20	20 - 35	35 - 50	50 - 65	65 - 75	75 +	0 - 20	20 - 35	35 - 50	50 - 65	65 - 75	75 +
a. Aantal	2000	10070	8050	7720	6465	2445	1570	76745	64165	68315	47965	20150	16520
	2010	10505	8995	6705	7645	3380	2285	83195	54735	75975	60970	24360	20455
	2020	10815	8265	7160	8770	4640	3520	83290	58985	67185	71580	35335	26630
	2025	10299	8264	7675	9045	4721	4344	81407	62493	65247	74299	37189	33057
	2030	10193	8656	7714	8497	5108	4965	81628	62914	67626	70005	41754	37862
	2040	10400	9271	7251	7767	5616	6491	84740	59923	71053	63208	44968	50274
	2050	10405	9117	7319	8354	4938	7725	84251	60692	69651	66969	38596	60579
b %	2000	277	222	213	178	67	43	261	218	232	163	69	56
	2010	266	227	170	193	85	58	260	171	238	191	76	64
	2020	251	191	166	203	107	82	243	172	196	209	103	78
	2030	226	192	171	188	113	110	226	174	187	193	115	105
	2040	222	198	155	166	120	139	226	160	190	169	120	134
	2050	217	190	153	175	103	161	221	159	183	176	101	159
c Groei tov 2020	2025	-516	-1	515	275	81	824	-1883	3508	-1938	2719	1854	6427
	2030	-622	391	554	-273	468	1445	-1662	3929	441	-1575	6419	11232
	2040	-415	1006	91	-1003	976	2971	1450	938	3868	-8372	9633	23644
d % groei	2025	95	100	107	103	102	123	98	106	97	104	105	124
	2030	94	105	108	97	110	141	98	107	101	98	118	142
	2040	96	112	101	89	121	184	102	102	106	88	127	189

Bijlage 2 75+ vergelijking gemeenten

Vergelijking bestaande wijken

Bijlage 3 Cijfers wonen

Bijgaand de cijfers voor de verschillende woonsituaties van 2020 tot 2040 voor de gemeente en de regio.

Deze cijfers en ook de uitsplitsing naar postcodeclusters en postcodes zijn als Excelbestand te downloaden.

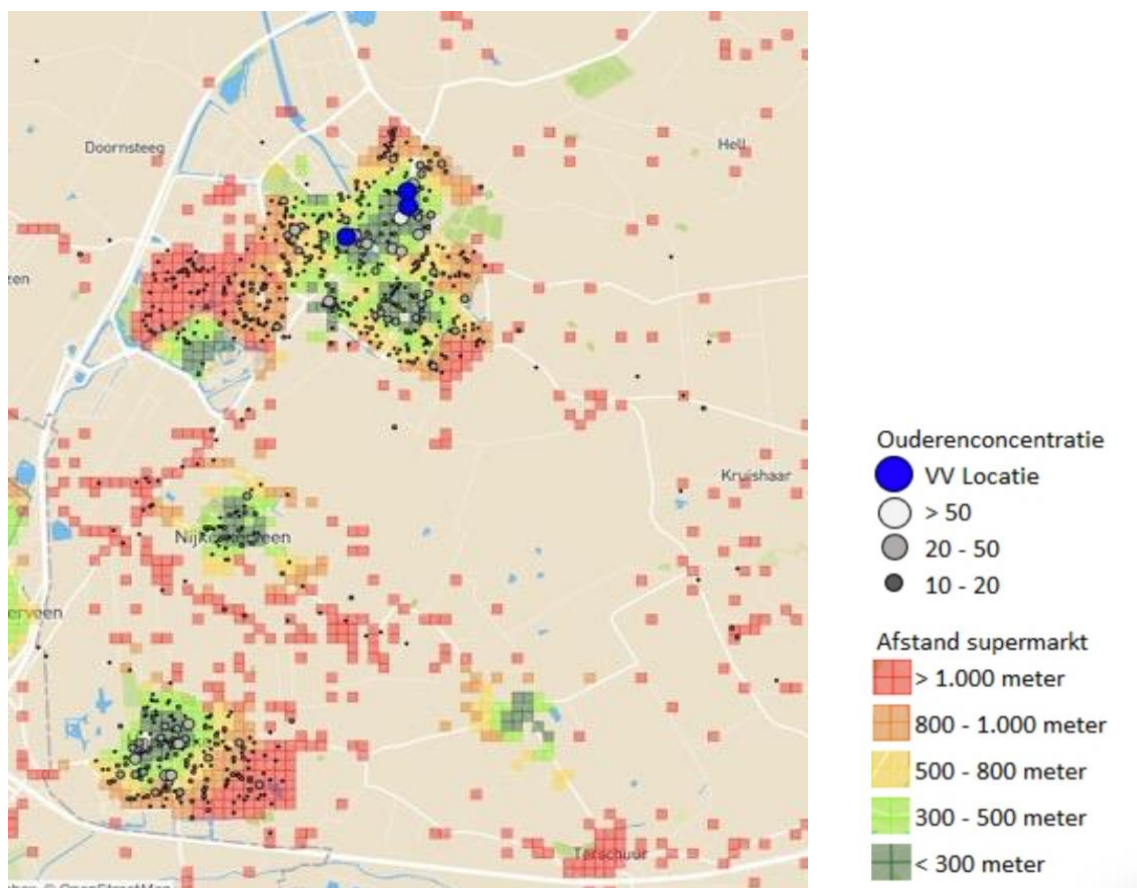
Wonen 75+ huishoudens

		75+ Huishoudens							
		Nijkerk				regio Eemland			
		a Geschikt, nabij	b Geschikt, NIET nabij	c Ongeschikt	Totaal	a Geschikt, nabij	b Geschikt, NIET nabij	c Ongeschikt	Totaal
a Aantal	2020	660	1.947	46	2.653	5.952	11.409	2.765	20.126
	2025	663	2.723	40	3.426	6.899	15.928	2.902	25.729
	2030	692	3.100	41	3.833	7.499	18.492	2.939	28.930
	2035	773	3.675	42	4.490	8.744	22.978	3.402	35.124
	2040	785	3.938	39	4.762	9.291	25.640	3.546	38.477
b ‰	2020	249	734	17	1000	296	567	137	1000
	2025	194	795	12	1001	268	619	113	1000
	2030	181	809	11	1001	259	639	102	1000
	2035	172	819	9	1000	249	654	97	1000
	2040	165	827	8	1000	241	666	92	999
c Groei tov 2020	2025	3	776	-6	773	947	4.519	138	5603
	2030	32	1.154	-5	1180	1.547	7.083	174	8804
	2035	113	1.729	-5	1837	2.792	11.569	637	14998
	2040	124	1.991	-7	2109	3.339	14.231	782	18351
d % groei	2025	100	140	87	129	116	140	105	128
	2030	105	159	89	144	126	162	106	144
	2035	117	189	90	169	147	201	123	175
	2040	119	202	85	179	156	225	128	191

Bijlage 4 Ouderenconcentraties

- Voor ouderen – die in toenemende mate met beperkingen te maken krijgen – kan een geschikte woning nabij voorzieningen de verhuizing naar het verpleeghuis mogelijk uitstellen of voorkomen. Voor 2000 tot 2040 is een beeld beschikbaar op postcode 6 niveau (1234AB) waar ouderen wonen. De concentratie van de leeftijdsgroepen 65+, 65–75 en 75+ is in het beeld gecombineerd met de 100 x 100 afstand tot de supermarkt.
- De supermarkt is als uitgangspunt genomen, omdat de supermarkt het meest frequent bezocht wordt. De huisarts of apotheek wordt gemiddeld minder vaak bezocht en bij problemen is bezoek aan huis mogelijk. In het hoofdstuk over wonen wordt een en ander verder uitgewerkt.
- De onderstaande afbeelding van een gedeelte van de gemeente laat zien waar de 75-plussers wonen ten opzichte van de voorzieningen. Dit aantal is uitgedrukt in grijsinten (donker betekent minder en wit betekent meer ouderen rond de betreffende locatie). In het blauw worden de VV-locaties weergegeven.

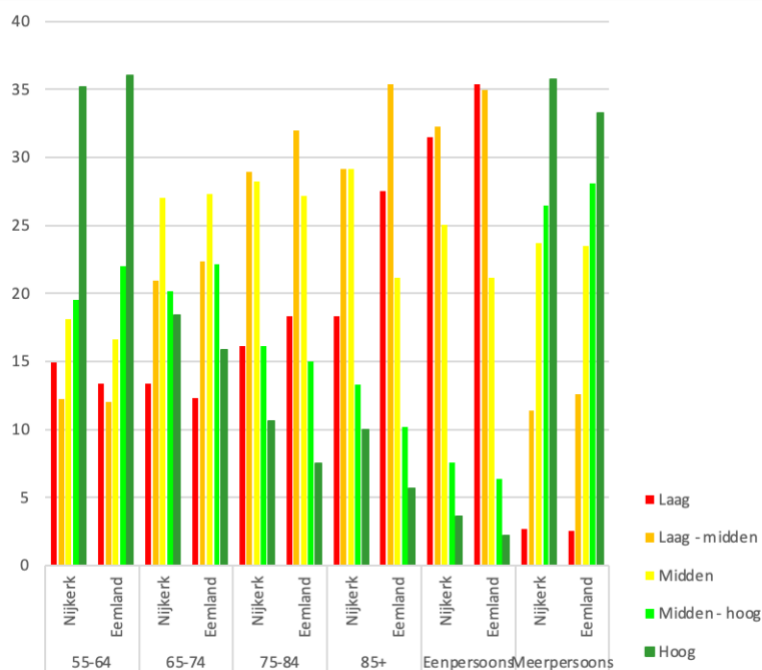
Ouderenconcentraties en afstand tot de supermarkt in 2020

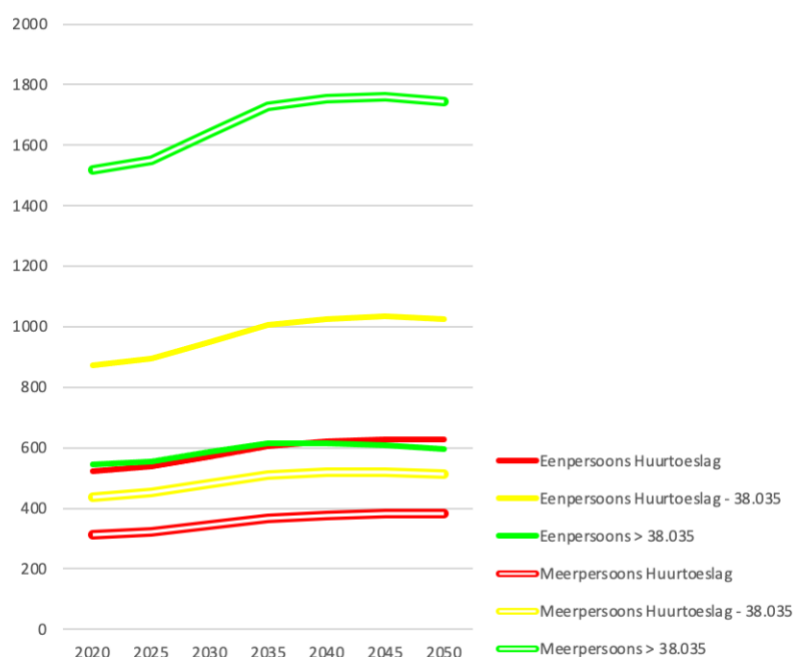
Bijlage 5 Wonen ouderen en inkomen

- Het Rijk heeft de databank ouderhuisvesting gepubliceerd met gegevens over ouderen onder meer over leeftijd, huishoudentype, opleidingsniveau, inkomen en doelgroep volkshuisvesting. In 2019 was dit € 38.035. Er zijn nog geen latere data beschikbaar.
- Het opleidingsniveau -van belang voor de Sociaal Economische Status- loopt van 24% onbekend bij ouderen van 55 – 65 tot 91% onbekend bij 85-plussers. Dit percentage onbekend is te hoog voor verder gebruik.
- Combineren van gegevens is mogelijk, maar met een maximum van twee variabelen. Zo is mogelijk per leeftijdsgroep inzicht te geven in de quintielen (20% groepen) qua inkomen en voor de huishoudens uitsgeplitst naar eenpersoons en paren (NB – inkomens voor 85 plus alleenstaanden zijn niet beschikbaar).
- De VNG biedt in de Lokale Monitor Wonen wel een onderscheid naar huishoudentype voor: 65+-ers en huurtoeslag dan wel sociale huursector.

Inkomens Databank Ouderenhuisvesting

Lokale monitor wonen x demografische prognose

Deze grafieken zijn niet opgenomen in de online dashboards.

- Van de eenpersoons huishouden behoort 73% tot de huishoudens met de laagste 40% inkomens. In de leeftijdsgroep 75-85 is dat 50% en bij de 85 plussers 65%.
- 849 alleenstaanden en 577 paren hebben recht op huurtoeslag in 2020, in 2040 zijn dat er 1.125 alleenstaanden en 761 paren.
- 2.107 eenpersoonshuishoudens behoorden in 2020 tot de doelgroep volkshuisvesting, 1.324 paren, in 2040 zijn dat er 2.739 alleenstaanden en 1.744 paren.

Bijlage 6 Cijfers zorg

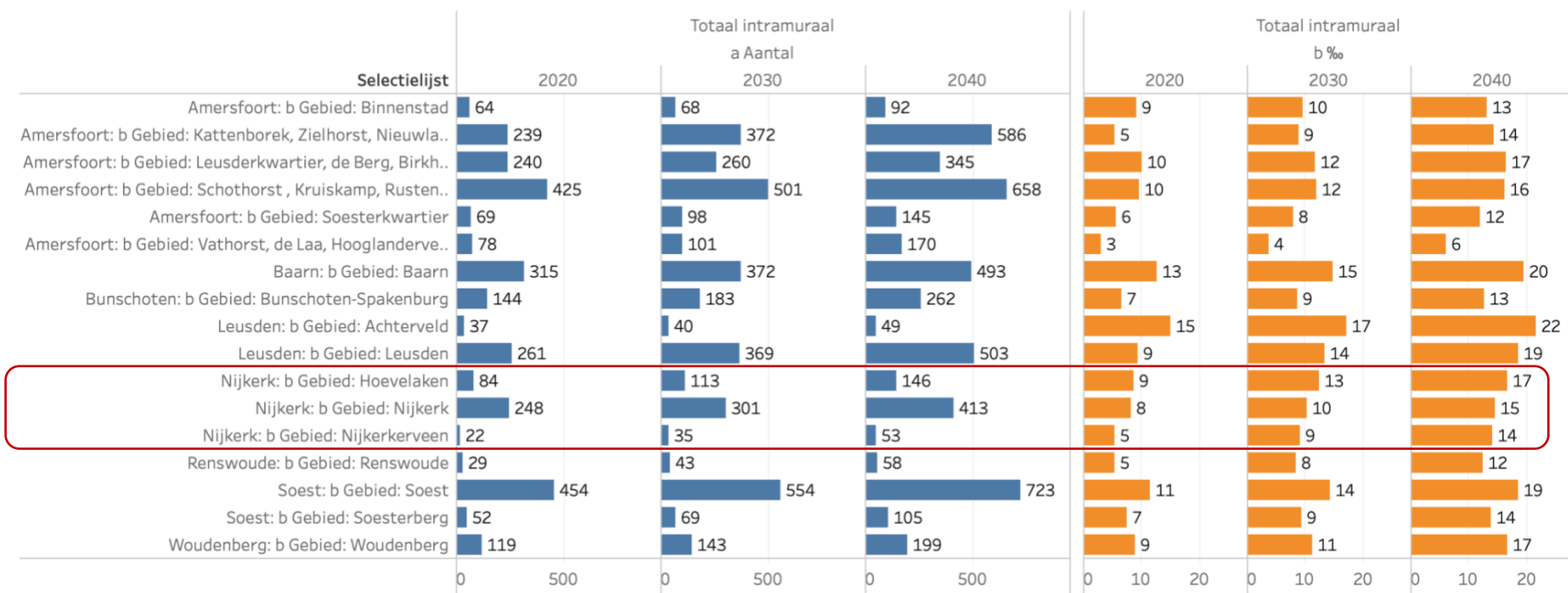
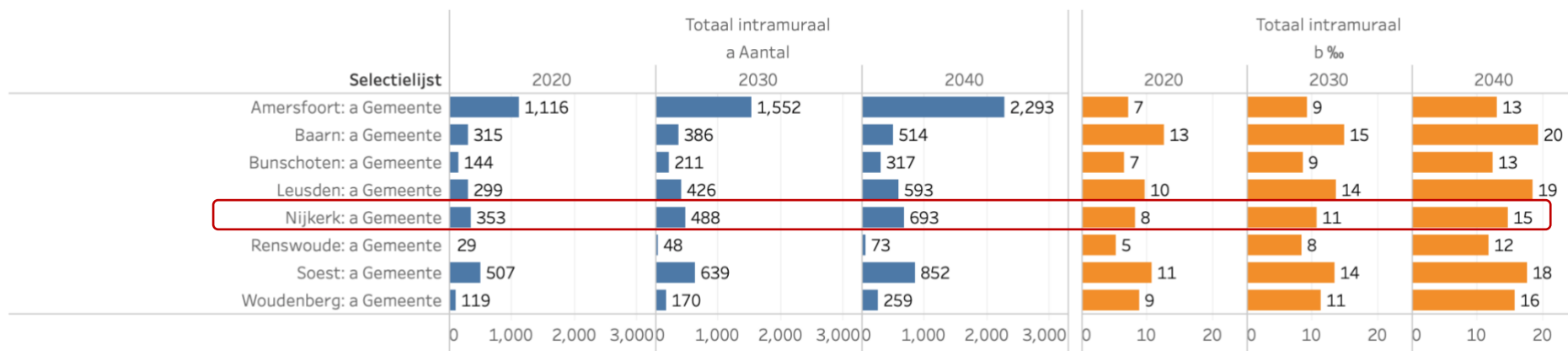
Bijgaand de cijfers voor de verschillende typen zorgvraag van 2020 tot 2050 voor de gemeente en de regio.

Deze cijfers en ook de uitsplitsing naar postcodeclusters en postcodes zijn als Excelbestand te downloaden.

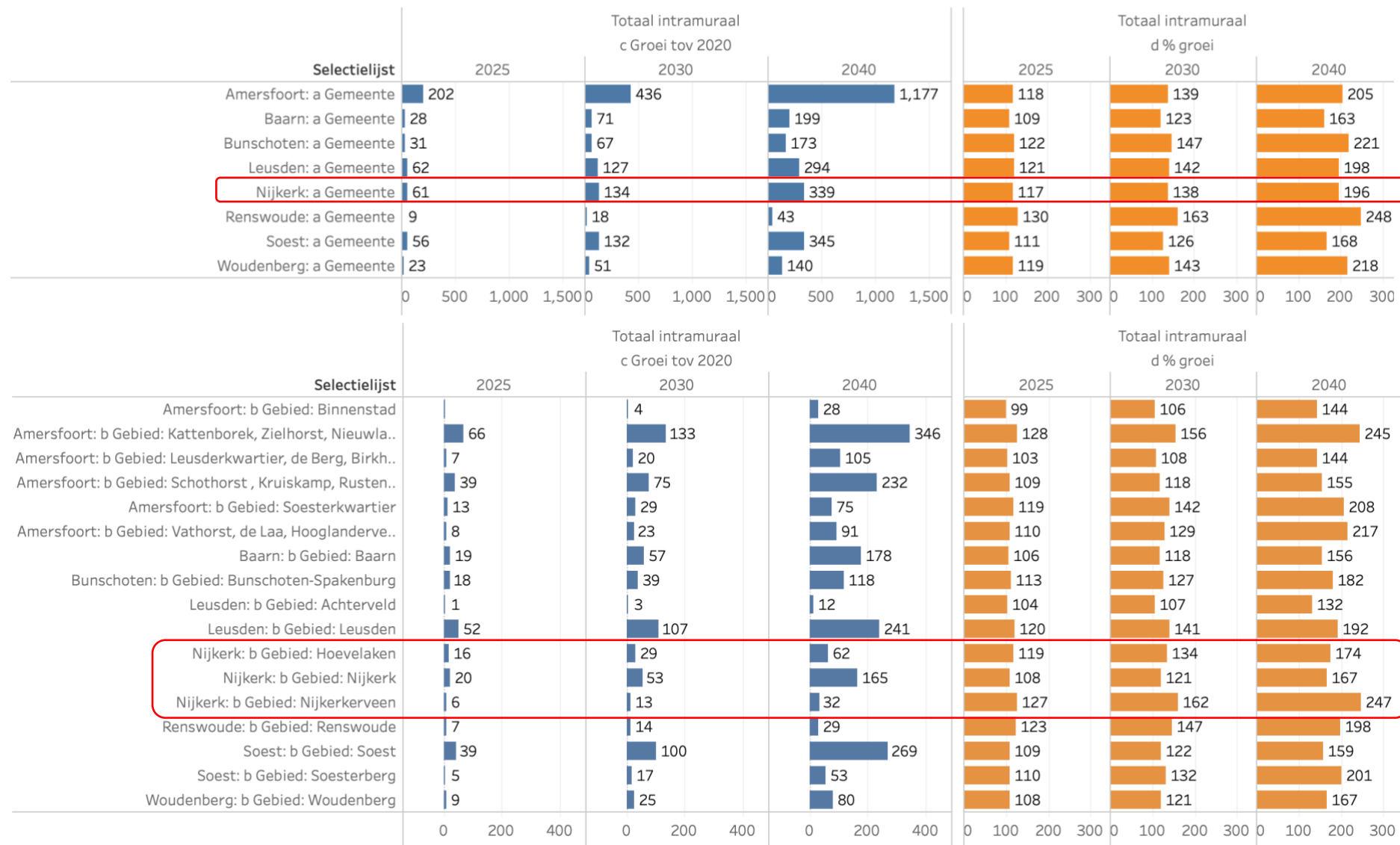
zorg

		Nijkerk									regio Eemland								
		zzp 4 VV	zzp 5 + 7 VV	zzp 6 + 8 VV	VV 9, 10, ELV, GR	MPT	Wijkverpleging	Totaal intramuraal	Totaal extramuraal	WMO	zzp 4 VV	zzp 5 + 7 VV	zzp 6 + 8 VV	VV 9, 10, ELV, GR	MPT	Wijkverpleging	Totaal intramuraal	Totaal extramuraal	WMO
a Aantal	2020	59	194	77	22	70	480	353	549	2.176	501	1.576	627	178	559	3.791	2.882	4.350	17.168
	2025	70	228	90	26	81	552	414	633	2.425	585	1.836	725	208	645	4.369	3.354	5.014	19.315
	2030	84	270	104	31	94	636	488	730	2.690	684	2.155	837	242	745	5.033	3.919	5.778	21.532
	2040	125	381	145	42	127	844	693	971	3.321	1.028	3.057	1.176	332	1.011	6.694	5.593	7.705	26.419
b %	2020	1	5	2	1	2	11	8	13	50	1	5	2	1	2	11	8	13	50
	2025	2	5	2	1	2	12	9	14	55	2	5	2	1	2	12	9	14	55
	2030	2	6	2	1	2	14	11	16	60	2	6	2	1	2	14	11	16	60
	2040	3	8	3	1	3	18	15	21	71	3	8	3	1	3	18	15	21	71
c Groei tov 2020	2025	11	34	13	4	11	73	61	84	249	84	260	98	30	87	578	472	664	2.148
	2030	24	75	27	8	24	157	134	181	514	183	579	210	64	187	1.242	1.036	1.429	4.365
	2040	66	186	68	19	57	364	339	421	1.145	527	1.482	548	154	452	2.903	2.711	3.355	9.252
d % groei	2025	119	117	116	117	116	115	117	115	111	117	117	116	117	116	115	116	115	113
	2030	141	139	135	136	134	133	138	133	124	137	137	133	136	133	133	136	133	125
	2035	175	168	162	162	159	156	167	156	141	168	165	159	161	157	155	164	156	142
	2040	210	196	188	186	181	176	196	177	153	205	194	187	186	181	177	194	177	154
	2045	240	221	211	206	202	195	221	196	163	235	220	210	208	203	196	220	197	165
	2050	277	250	237	230	226	215	250	216	178	274	251	238	233	228	218	251	219	180

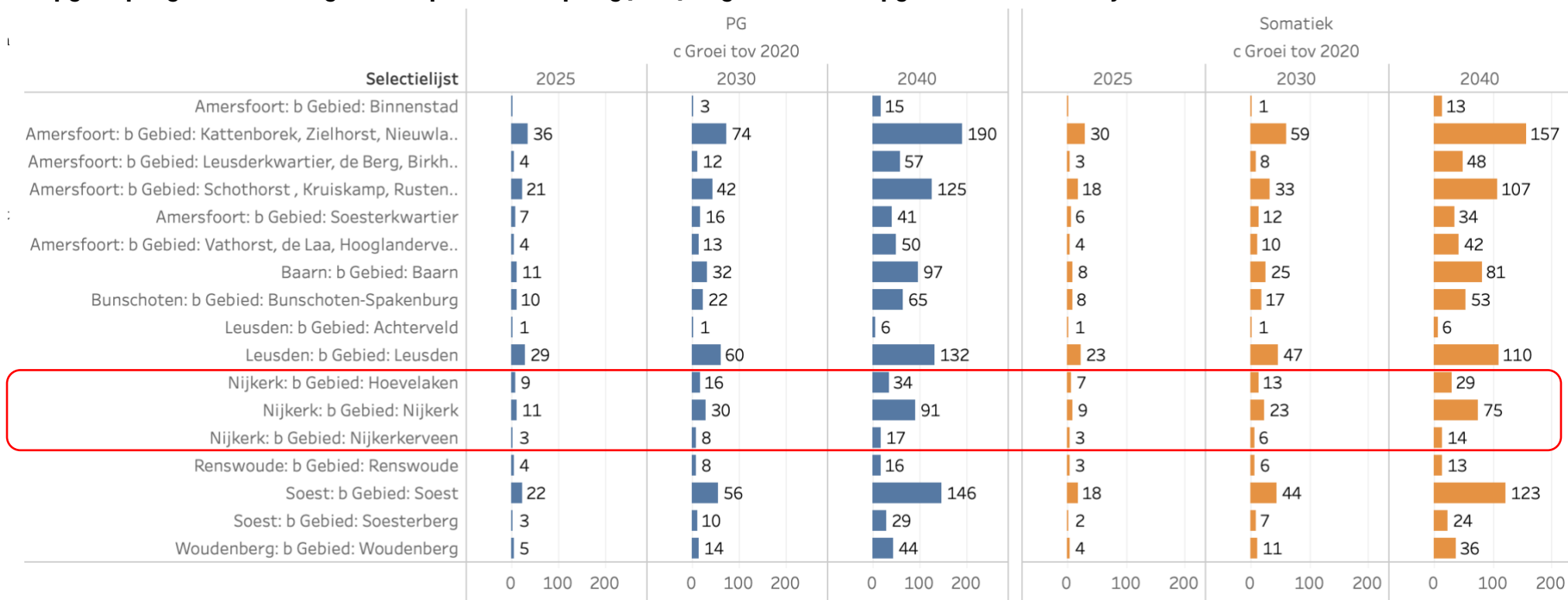
Bijlage 7 Zorg benchmark: Aantal en promillage intramurale zorg in de gemeenten en de bestaande wijken

Bijlage 8 De opgave per gebied: benodigde extra plaatsen verpleeg(huis)zorg in de gemeenten en bestaande wijken.

De opgave per gebied: benodigde extra plaatsen verpleeg(huis)zorg: somatiek en pg in de bestaande wijken

- In blauw ziet u de groei in aantallen PG, in oranje de groei in aantallen Somatiek.
- Nijkerk moet naar verwachting 339 extra plaatsen gerealiseerd hebben.
- 61 plaatsen daarvan moeten voor 2025 gerealiseerd zijn. In de periode 2025 – 2030 zijn dat 73 plaatsen en tussen 2030 en 2040 205 plaatsen,
- Er zit wel verschil in de drie kernen als het gaat om het verhoudingsgewijze gebruik van de intramurale indicatie. In Nijkerkerveen wordt er relatief het minste gebruik van gemaakt; in Hoevelaken het meest.
- In Nijkerk stijgt het aantal mensen, dat gebruik maakt van een intramurale indicatie de komende twintig jaar met ruim 250 mensen.
- Het gaat hierbij niet om fysieke plaatsen, maar om mensen, die voor hun zorg, die vergelijkbaar is met de huidige WLZ-intramurale zorg.